26ՐԴ ՏԱՐԻ — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 28 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1895 — ԹԻԻ 1384

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ
«ՀԱՅՐԵՆԻՔ», ՂԱԼԱԹԻԱ, ԻՍԿԻ ՓԱՆՔ ՕՍՄԱՆԻ
Առանց յատուկ ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն հետ չի դարձուիր

Bureaux du Journal HAÏRÉNIK
GALATA, ancion local de la BANQUE IMP. OTT.
CONSTANTINOPLE

10 ՓԱՐԱՅ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՀԱՏՈՒԿ ԹԻՒՆԵՐՈՎ

Գալոյ համար . . . 300 Փռ. 75 դրշ. Մէջքս
» » . . . . . 150 » 40 » »
Ֆրանգանդամ . . . . . 300 » 100 » »
» . . . . . 150 » 50 » »
» . . . . . 75 » 25 » »
Օտար երկիր . . . . . 300 » 25 ֆրանք
Ռուսիա . . . . . 300 » 10 րուպլի
Թղթատարի ծախքը Խմբագրութեան վրայ
[Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ՚ընդունուի 115 դրշ փոստայի փուլը 100 դրուշի տեղ]։

غلطه ده اسکی بانق عثمانیه
میره کیو غزته اداره سنده

10 ՓԱՐԱՅ

ՋԱՀԿԻ ՀԱՅՐԵՐԸ ԵՒ ԼԱՏԻՆԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Ռուսիոյ հիւպատոսարանին հայ թարգմաններէն մին, Միքայէլ Էֆ. Մոմճեան, անցեալ օր մեզ կ՚ըսէր.

—Կարդացի Ռօսրլօ-մարապետներուն վրայ Հայրենիքին գրածը։ Ես ալ կը վկայեմ որ իրաւունք ունիք. այդ մարապետներուն ձեռքին մէջ մեր հայ աղջիկները երբեք լաւ չպիտի դաստիարակուին։ Ուրիշ խնդիր մըն ալ կայ, որուն վրայ կ՚ուզէի գիտնալ ձեր կարծիքը։

—Հարցուցէ՛ք։

—Լատիներէնի ուսուցման օգտին համոզուա՞ծ էք։

—Ամենեւին ո՛չ, և մինչեւ անդամ, ժամանակին յօդուածները գրած ենք այդ մեռեալ լեզուին դէմ, զոր մեկ քանի տնօրէնները հայ դպրոցներու մէջ մտցուցին անխոհեմաբար։

—Նորէն դրեցէք և հասկըցուցէք նամանաւանդ Լուսաւորչեան վարժարանին տնօրէնին որ ի զուր տղոցը միտքն ու առողջութիւնը կը յոգնեցնէ լատիներէնի վրայ։

—Դուք գաւկի հայր էք, և իրրեւ ուսեալ մարդ իրեն չափ կը հասկնաք թէ ո՞ր լեզուն կրնայ օգտակար ըլլալ Տաճկաստանցի Հայերուն, դուք ինչո՞ւ իրեն դիտողութիւն չէք ըներ։

—Հետը շատ վիճաբանած եմ, բայց չի հասկընար, և մինչեւ անգամ կը նեղանայ թէ ի՞նչու հայ մամուլը կը զբաղի իր վարած հաստատութիւնով։

—Մեթէ կ՚ուզեր որ իրմով զբաղէինք մի միայն գովեստներ ընելու համար։ Հարկաւ, պիտի քննադատէնք, երբ քննադատելի բան մը կայ մեր կարծիքով։

—Անտարակոյս. և ահա այս պատճառով կ՚ապաչեմ որ խնդիրը նորէն հրապարակ հանէք, և անկողմնակալ թեամբ լուգդատէք հայերուն համար լատիներէնին ունեցած օգուտները և չքնաղները։

* * *

Ըլլա՞նք հաճոյակատար։ Բայց, կը մտածենք որ ի՞նչ կրնանք ըսել որ արդէն ըսուած չըլլայ այդ լեզուին դէմ և մինչ աւելի իսկ ձեռնհասներու կողմէ։ Ինչքան զօրաւոր փաստեր առաջ բերենք, երբեք մերինները չպիտի ըլլան աւելի համոզիչ քան այն փաստերը զոր Ֆրանսացիները արդէն յայտնած են։ Կա՞յ ուսումնասիրութիւն մը որ ընդհանուրին յարգանքն լատիներէնին չափ վերուստ ի վայր թաւալգլոր անկումի մը ունեցած ըլլայ։ Ցասը տարիէ ի վեր ժանտի մը պէս հալածուելու վրայ է ամէն տեղ։

Ամէն նոր նախարար որ Ֆրանսայի կրթական գործին գլուխը կը կոչուի, Ֆրանսայի մէջ, իբր առաջին գործ, կ՚ընէ այնպիսի տնօրէնին մը որ լատիներէնը իր ձեռքին տակէն աւելի ճմլուած դուրս ելլէ։ Տարի մը, անոր յատկացուած ժամերն են որ ահա կը պակսեցուին, ուրիշ տարի մը՝ քննութեան կարեւոր տարրերէն մին ըլլալէն կը դադրի, յետոյ լատիներէն ոտանաւորը, շարադրութիւնն է որ կը վերցուի, ո՞ր մէկը ըսենք։ Եւ, վերջապէս, այժմեան նախարար Պ. Դենպ, ուզելով իր նախորդներէն չատ աւելի արմատական բարեփոխութիւն մը ընել, ձեռնարկած է այս օրերս ծրագիր մը պատրաստելու որ բոլորովին կը ջնջէ հին, մեծարելի պաշտպիսի այն վկայականը, որ չէր տրուեր լատիներէն չգիտցողին։

Ֆրանսա ունի իր յատուկ վիճակը։ Յիշելու ենք որ այդ երկրին մէջ քանի մը հարիւր տարիէ ի վեր բոլոր կրթեալ սերունդները լատիներէն սորվելով մեծցեր են։ Այդ լեզուն հին կուռքի մը պէս կանգնած է անոնց ամենուն սրտին ու մտքին մէջ, ամենքն ալ անոր հրաշագործութեան կը հաւատան աւանդաբար և կուրօրէն։ Այդ կուռքին հաւատացեալ սարսափներն էին։ Դիւրի՞ն էր իր պատուանդանէն վար գլորել այդ աստուածը լոկ տրամաբանական խօսքով մը։ Պէտք էր կռիւը սկսիլ, և չարունակել զայն քանի մը տարի չարունակ որպէս զի եռեւէ եռեւ ամէն մարդ աչքը բանայ և տեսնէ լատիներէնին ձլսանները։ Այսօր ուան օրս, այդ կուռքը չունի այնքան երկրպագու որչափ առաջները, և ատոնց թիւն ալ մի՛տաբակուսիք, ղերոյն պիտի վերածուի օրին մէկը, որ չատ հեռու չէ։

Գալով մեր երկրին, Աստուծոյ վառք, երբեք մերը կալկանդուած չէր այդպիսի ամուր կապերով լատիներէնին հետ, որ մինչեւ իսկ բոլորովին ալ անձանօթ էր։ Մեծ չանգանք մըն է ելլել ղմեզ այն վիճակին մէջ դնել ուրկից Ֆրանսացին ինքը ոգի ի բուին կ՚աշխատի դուրս ելլելու։ Ահա, Մոմճեան էֆէնտի՛, ինչ որ կըսենանք ըսել Լուսաւորչեան վարժարանին տնօրէնին, որպէս զի դարձի գայ իր մոլորութենէն։ Բայց չպիտի հաւատայ, որովհետեւ նախ իմաստասէրը լայն մտքի տէր մարդ մը չէ. որ կարողանայ ըմբռնել արդի գիտական չրջումին իմաստը։ «Il compilait, compilait, compilait» կ՚ըսէ Վոլթէռ դրագէտի մը մասին, որուն տեսակը, ինչպէս կը տեսնէք, վաղուց կայ արդէն և որ չուտով ալ բնաջինջ չպիտի ըլլայ։ Ահա այդ տեսակին պատկանողներն են որ սիրահար կը մնան բոլոր այն բաներուն որ հին են, մաքսուած են, բորբոսած են։ Լատիներէնը սորվեցնելու ուրիշ մեկ պատճառ մը կայ որ փառասիրական ըլլալուն չատ կը չարժէ մեր ծիծաղը։ Այն է բիւզանդեան այս հողին վրայ, լատինագէտ հայ-կաթոլիկներ հաստցնելով, ղրկել զանոնք Եւրոպա։ Միթէ կարելի՞ է այդպիսի արդիւնք մը ձեռք բերել հոս։ Կը խաբուին այս բանին մանիֆեսթուրաճի Պետրոս աղան և բէրուքեր Անտոնը, որոնք ամէն բան իրենց վարդապետներուն և մարապետներուն աչքովը կը տեսնեն։ Աստուծոյ թողութիւնք որ խելքերնին երկնցնէ։

Յ. Շ.

ԱՂՔԱՏՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Երէկ այցելեցինք Դուխ-Գարու, տեղեկութիւններ առնելու համար այդ հայաչատ կեդրոնին մէջ տեղի ունեցած բարեգործական ձեռնարկներու մասին։ Մեծ գոհունակութեամբ տեսանք որ այս թաղին մէջ թէեւ նոր սկսուած է կարօտեալներուն համար հանդերձ, ճ*րմակեղէն եւ նպաստ հատաքիլ այսուհանդերձ փիչ օրուան մէջ մեծ արդիւնքներ ձեռք բերուած են։

Այս բարեգործական ձեռնարկութեան գլուխ կեցած է թաղական խորհուրդը, որուն դիմեցինք մեր փափաքած տեղեկութիւնները քաղելու համար։

Մայր-եկեղեցիի կիներուն տաճարը, որ երկրաչարժէն իվեր իբրեւ աղջիկներու վարժարան կը ծառայէ, հիմա փոխուած է գործատեղիի մը եւ մթերանոցի։

Աղջիկներու վարժարանին դասերը առժամեայ կերպով դադրեցուցած են եւ աշակերտուհիները ու վարժուհիները, իրենց չօժար կամքով, կ՚աշխատին հոն միմիայն այդ բարի գործին համար։

Երբ տաճարէն ներս մտանք հարիւրի չափ աշակերտուհիներ, ոմանք գասը, ոմանք տաճարին մէջ եւ ոմանք վերնատունը, եռանդուն գործունէութեան մը մէջ գտանք։

Վերնատունը յատկացուած է նըւիրուած հին հանդերձներուն եւ ճերմակեղէններուն։ Այդ լաթերը հոն հաւաքուելէ ետքը, նախ եւ առաջ ասիդ ֆէնէ-վ կ՚ապականեսուին եւ յետոյ կարկատքի պէտք ունեցող լաթերը կը նորոգուին։ Այս գործողութիւնները լմնցնելէ ետքը պզտիկ պզտիկ ծրարներու մէջ կը կապուին։ Ամէն մէկ ծրար կը պարունակէ բանթալոն մը, բալթօ մը, բաճկոն մը, զոյգ մը կոշիկ, գէշ, չապիկ եւ այլն. վերջապէս մարդ մը հագուեցնելու համար պէտք եղած ամէն հագուստները։ Այս պզտիկ ծրարները յետոյ միանալով հակեր պիտի կազմեն զրկուելու համար կարօտեալներուն։ Մինչեւ հիմա հաւաքուած հանդերձներով ու ճերմակեղէններով կարելի պիտի ըլլայ պատրաստել հազարի չափ ծրար։

Այս գրութիւնը կարծենք չատ աւելի լաւ է քան հագուստի ամէն մէկ մասերը զատ զատ հակերու մէջ կապելը, ինչպէս ուրիշ թաղերու մէջ կ՚ընեն։ Բայխումին մեծ դիւրութիւն կ՚ընծայէ այդ պզտիկ ծրարներու ձեւը։

Շատ հայ վաճառականներ եւ խանութպաններ ինքնաբերաբար կամ պարզ հրաւէրի մը վրայ փութացած են ծրարներով կերպաս ու ճերմակեղէն նուիրել։ Երկուշաբթիէն իվեր տաճարին դասին մէջ զատ բաժանում մը ըրած են, սեղաններով ու կարի մեքենաներով լեցուած, ուր թաղեցի տիկիններ եւ օրիորդներ կուգան ու այն նուէրներէն հագուստներ կը ձեւեն ու կը կարեն։ Երկու օրուան մէջ պատրաստուած է,

150 խալոխա
100 բանդալոն
100 չապիկ
100 չրջազգեստ

Այս 100 չրջազգեստը մասնաւորապէս պատրաստուած է 6էն 12 տարեկան աղջիկներու համար։ Դեռ այդ քանակութեամբ հանդերձ պատրաստելու համար պէտք եղած կերպաս ու ճերմակեղէն կը գտնուի եւ նուէրները կը չարունակեն գալ մէկ կողմէ։

Ամբողջ կարերը միայն տաճարին մէջ չէ որ կ՚ըլլան, այլ հոն ձեւելէ ետքը կը զրկուին զանազան ընտանիքներու տուները եւ հոն եւս կը կարուին։ Դուխ գաբուի մէջ հարիւրի չափ ընտանիք կայ այս միջոցիս որ օրն ի բուն կարօտեալներուն հանդերձ կարելով կը զբաղի։

Կիրակի օրուընէ իվեր չատեր ըսկսած են նաեւ կաղանդի առթիւ ըլլուելիք անպէտ ծախքերու փոխարէն կարօտեալներուն հանդերձ եւ ճերմակեղէն չինուելու համար դրամական նըւէրներ ընել Դուխգարուի թաղական խորհրդին։ Այս նուիրատուութիւններուն գումարը մինչեւ երէկ 2000 դրուշի հասած էր։

Դուխ-Գարուի թաղական խորհուրդը տեսանք որ իսիստ մեծ փութաջանութիւն մը ցոյց կուտար այս բարեգործական նպատակին համար։ Թաղին եւ րիտասարդութիւնը եւս ձեռքերը կապած չէ կեցած եւ մանաւորապէս Լեւոն էֆ. Բանիկեան, վարժարաններու նախորդ հոգաբարձուն, իր բոլոր եռանդուն գործունէութիւնը նուիրած է այս հինաւուրց գործին։

Յաջողութիւն կը մաղթենք իրենց։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԷՆ ՈՎԿԻԱՆԻՍ

Թատէ մէջ կը կարդանք.

Վերջերս կը խօսէինք խոզակներու (ճօճ-ը պալըը) անհամար խումբերուն վրայ որոնք կը վխտան ծովուն մէջ, կը հատցնեն ձուկի վտառները եւ կտոր կտոր կ՚ընեն ձկնորսներուն ցանցերը, անոնց մէջ նետուելով։ Այդ պատուհասէն ազատելու համար, կ՚ըսէինք, մեկ միջոց կայ, այն է խոզակէն օգուտ քաղել ճարտարագործութեան մէջ, որպէս զի ձկնորսը չահ ունենայ զայն բռնելու, այսինքն անոր միսը ուտելի դարձնել, կաշին գործածելի, իւղը՝ օգտակար։

Արդ. կարծես ապացուցանելու համար թէ արեգակին տակ նոր բան չի կայ, մեր արեւելեան թղթակիցներէն մին կը գրէ մեզի Տրապիզոնէն թէ այդ բանը արդէն ի գործ կը գրուի հոն. հոն սկսած են օգուտ քաղել խոզակէն, եւ կը մնայ միայն յարատեւել այդ օգտակար ճամբուն մէջ։

Սեւ ծովու այն նահանգներուն մէջ որոնք կովկասի դրացի են, խոզակի որսը ծովեզերեայ բնակիչներուն չահու դիւաւոր աղբիւրներէն մին է։ Թուրքիա ամէն տարի Թրիէսթ, Լոնտոն եւ նոյն իսկ Մարսիլիա կը դրկէ այդ խոտոր ձուկէն հաւուած ահագին քանակութեամբ իւղ։

Ձմեռը կը կատարուի խոզակներուն որսը, երբոր ասոնք խումբ խումբ կը հետեւին րինկայի եւ անձրեւկի վտառներուն։ Բաւական թուով մակոյկներ կը պաշարեն խոզակներու խմբին մէկ մասը, երբ ինքզինքը ուտելու տուած է, եւ բոլորտիքը կը լարեն հաստ չուանէ չինուած ծփին ցանցեր։ Խոզակը, երբոր վտանգը կը տեսնէ, կը խոյանայ դէպի ցանցը, բայց չի փորձեր անդին անցնիլ. այդ նշանաւոր ցատքողը, որուն ոստումները եւ կլպոչտիկները աչքի համար հաճոյք մըն են, կը զարհուրի իրեն դէմ եկող տակաւ արգելքէն։ Այն ատեն դիւրին կ՚ըլլայ սպանել զայն հրացանի հարուածով, պարզ ճագարի մը պէս։

Այսպէս, ձկնորսութիւնը արդիւնաւոր ըլլալով, ծովեզերքի բոլոր պզտիկ նաւահանգիստներուն մէջ կը տեղաւորուին տեսակ մը յանպատրաստից խոհանոցներ։ Խոզակները կտոր կտոր ընելով կը նետեն խոշոր կաթսաներու մէջ. այս ամենը կ՚եռայ կը գմփռտայ եւ ձեռք բերուած առատ իւղը, տակառներու մէջ դրուելով, Տրապիզոն կը ղրկուի եւ անկից Եւրոպա, իւղի վաճառականներու ճարտար խոհարարներուն ծառայելու համար։ Այդ խոհանոցին հոտը այնչափ սաստիկ եւ նչանական է որ, մասնաւոր կանոնադրութեամբ որոշուած են ծովեզերքին այն տեղերը ուր այդ գործողութիւնները կրնան կատարուիլ. արդարեւ, անոնց հոտը այնչափ անտանելի է որ մարդ չի կրնար դիմանալ։

Այս որսորդութիւնը չահաւոր ըլլալու է, որովհետեւ այդ գործով պարապող նաւազներուն թիւը տարուէ տարի կ՚աւելնայ։

Այս մասին բաւական զուարճալի մանրամասնութիւն մը։ Փիճի կղզիները, Բոլոնէզիական արշիպիղագոսին մէջ, մասնագիտութիւնը ունին չանաձուկի ակռաներ ծախելու, որոնցմով տեղացիները մանեակներ եւ հմայակներ կը չինեն։ Անգլիացի վաճառական մը հոն հաստատուած է չահագործելու համար այդ առեւտուրը։ Բայց չանաձուկը չատ դժուարաւ կը բռնուի, եւ վաճառականը յաճախ ապրանք չէր ունենար ձեռքը։ Ուստի չատ անգլիական գաղափար մը ունեցաւ. Տրապիզոնէն խոզակի ակռաներ բերել կուտայ եւ միամիտ տեղացիներուն կը ծախէ չանաձուկի ակռայի տեղ։ Աներեւոյթ ըլլալէն ետքը, ասանկ ըլլալ է։

ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Տր. Բաուլ Էրնսթ Ռըվէյ-ե Ռըվէյի մէջ յօդուած մը կը հրատարակէ Գերմանիոյ համալսարաններէն ելած չքաւորներու դասակարգին վրայ։ Այդ աչխատութեան մէջ մէկ քանի չահեկան թուանչաններ կան՝ բերած Պրոֆ. Թորբատի Քալպական փնթեռնըթեան և Էֆեմերիտըսըն պաբեցոյցէն ծաղուած։ Դժբաղդաբար, այդ վիճակագիրները 1891էն ասդին չեն դար։ Այսուհանդերձ, կը հաստատուի թէ 1887էն ի վեր գերմանական համալսարաններուն ուսանողներուն թիւը զրեթէ կայուն վիճակ մը ունի։ 1888ին անոնց թիւն էր 29,275, յետոյ 29,294 էր 1889ին, 29,382էր 1890ին, յետոյ 28,965 էր 1891ին։ Այս ամբողջ չրջանին մէջ, ուսանողներուն ամբողջական թիւը զգալի եւ յարատեւ նուազում մը պիտի ունենար, եթէ իրաւազիտութեան ուսանողներուն մասնակի համագումարը տարուէ տարի չաւելնար։ Այդ յաւելումն է որ կը փըրկէ ամբողջութիւնը։ 1890-91ին Գերմանիոյ մէջ կար 8,711 բժշկական ուսանող, 7,915 իմաստասիրութեան ուսանող, 6,823 իրաւաբանութեան ուսանող, 4,273 բողոքական աստուածաբանութեան ուսանող եւ 1,243 կաթոլիկ աստուածաբանութեան ուսանող։

Յիշեալ վիճակագրութեան նայելով, 100000 բնակչի վրայ՝ Պելժիքա ունի 82.3 ուսանող, Նորվեկիա 76.6, Շուէտ 57.3, Աւստրիա 55.9, Զուիցերիա 55.6, Իտալիա 51.3, Գերմանիա 48, Տանըմարք 47.1, Հոլանտա 45.4, Ֆրանսա 43.6 եւ Ռուսիա 9.9։

Եթէ այս թուանչանները, որոնք 1886-91ի չրջանին կը վերաբերին, ճիշդ են, կը տեսնուի թէ Ֆրանսա չատ լաւ տեղ մը չի բռներ։ Անշուչտ պէտք է հաչուի առնել իր կրթական կազմակերպութեան պայմանները որոնք չատ տարբեր են միւսներէն։ Այսուհանդերձ, Ֆրանսա դեռ պէտք ունի յառաջդիմելու այս մասին։ Արդէն ճամբայ ելած է,

որովհետեւ այս չրջանին մէջ, Ֆրանսայի համեմատութիւնն էր 36.5, փոխանակ 42.6ի ։ Գերմանիոյ մէջ ալ բարձրագոյն ուսուցման տարածումը նոյն դանդաղութեամբ կը յառաջանայ. այս չրջանին մէջ 45.5 էր, փոխանակ 48ի ։ Կարծես Ֆրանսայի ու Գերմանիոյ մէջ յագեցում կամ յոգնութիւն կայ ։ Ընդհակառակը, Հոլանտայի, Աւստրիոյ, Զուիցերիոյ եւ Նորվեկիոյ մէջ, ուսանողներուն վիճակագրութիւնը յանդուգն յառաջդիմութիւններ կ'ընէ ։ Տր. Էրնստի աշխատութիւնը կ'իմացնէ մեզ թէ Գերմանիոյ մէջ մարդ չուզեր չի հասնիր լեցուն ամսականներու, աստուածաբանութեան, իրաւագիտութեան եւ այլն ուսումնասիրութեամբ բացուած ասպարէզներուն մէջ ։ «Հանքերու, անտառներու, հանրօգուտ շինութեանց մէջ, որոնց համար ալ աւելի նախապատրաստական ուսումնասիրութիւն եւ առքէն անթուչակ պաշտօնավարութիւն պէտք է, այսօր ոչ ոք կրնայ պաշտօն մը ձեռք բերել քառսունէն, քառսուներկուքէն, քառսունըհինգէն առաջ ։» Ի՞նչ կը մնայ ուրեմն համալսարանէն ելլողներուն ։ Մէկ ճամբայ մը միայն, Տր. Բառւլ Էրնստի խօսքին նայելով.

«Մեր յիշած պայմանները կը ստիպեն անոնք որ ազատական արուեստ մը ընտրած են՝ աշխատիլ հարուստ ամուսնութիւն մը կնքելու ։ Որովհետեւ ընկերական դիրք մը կը գրաւեն որ իրենց համարում եւ յարգանք կուտայ, բաւական դիւրութեամբ կրգտնեն լեցուն դրամօժիտով աղջիկներ ։ Փեսաները, զինուորականները եւ բնականաբար պան է որ ամենէն աւելի կը փնտռուի ամուսնական հրապարակին վրայ ։ Ցետոյ կուգայ դատաւորը կամ փաստաբանը, յետոյ բժիշկը ։ Գալով բանասէրին եւ աստուածաբանին, ընդհանրապէս արժէքը չատ վար է եւ չատ հազուադէպ է որ դրամով ամուսնութիւն մը կնքէ ։»

Դիտեցէք որ, Բրոֆ. Գոնրատի վիճակագրական ցուցակներուն նայելով, աստուածաբանութեան ուսանողներուն թիւը տասը տարիէ ի վեր կը նուազի Գերմանիոյ մէջ ։ Նոյն բանն է նաեւ բանասէրներուն համար ։ Արդեօք ասիկա ամուսնական հրապարակին պահանջումներո՞ւն վերագրելու է ։

Արտաքին լուրեր

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱ

Պ. Բլիվլէնտի առաջարկութեանը վրայ կազմուած քննիչ մասնախումբը, որուն պաշտօնն է տեղեկագիր մը պատրաստել Վենէզուէլայի սահմաններուն խնդրին վրայ, պիտի հետեւի իր ընտրած քննչական եղանակին, պիտի որոշէ ինչ տեսակի պատկանելու են այն ապացոյցները զորս երկու դատախազ կողմերը ներկայացնելու պիտի կոչուին ։ Ասիկա ուրիշ բան ըսել չէ բայց եթէ ըլլալ այս վէճին նկատմամբ թէ՛ օրէնսդիր թէ՛ դատաւոր միանգամայն ։ Մասնախումբը երբեւ դատաւոր պիտի վճռէ ըստ այն կանոնին զոր հաստատած պիտի ըլլայ երբեւ օրէնսդիր ։ Թայմզի թղթակիցը իրաւամբ դիտել կուտայ թէ՛ մասնախմբին բռնած այս դիրքը թէ՛ նոր է եւ թէ անակնկալ ։ Փութանք աւելցնել սակայն թէ ընդհանրութիւնը հակամէտ է մասնախմբին վրայ տեսնել անկողմնակալութեան նկարագիր մը, ինչ որ անհրաժեշտ է վէճը չկնճռոտելու համար ։

———

ԻՏԱԼԻԱ

Խափշիկ իշխանազուններու խնդիր մը եկաւ կցուեցաւ Իտալիոյ Հապէշաստանի գործին ։ Հեռագրէն իմացանք որ երեք Եթովպիացի իշխաններ Զուիցերիայէն առեւանգուած են ։ Ցայտնի չէ դեռ թէ ինչո՞ւ եւ որո՞ւ ձեռքով եղած է այս առեւանգումը։ Պ. Իլկ, երկրաչափ մը որ ժամանակով Եթովպիա գտնուած է եւ ուր չատ մը ճամբաներ ու կամուրջներ շինած է, Թղթակցի մը պատմեր է թէ ինքն էր որ ասկէ տասնըչորս ամիս առաջ երեք եթովպիացի հետը առեր Զուիցերիա բերեր էր։ Մին, Լիազ Կուկսա Տարժ, Մէնէլիքին եղբօրորդին է, 19 տարեկան, երկրորդը, Լիգա Բէրթօ, Թագուհիին մէկ բարձր պաշտօնեային զաւակն է. երրորդը Ասաս Ջամանիէլ նոյնպէս 19 տարեկան եւ 26 տարեկան Աթօ Ալֆորք անուն երիտասարդ մը։ Այս երկու վերջինները Թագուհիին մանկլաւիկներն են։ Աթօ Ալֆորք միւսներէն առաջ Իտալիա գալով Թուրինոյի մէկ պետական վարժարանին մէջ ձրիաբար կը կրթուէր ։ Միւս երեք իշխանները Պ. Իլկի ձեռքով Զուրիխ ընտանիքի մը մէջ դրուեցան ։ Բայց Ափրիկէի այս զաւակները բաց օդին շրջագայութիւնները աւելի կը սիրէին քան թէ դասագիրք մը կարդալ ։

Առենէ մը ի վեր, Մէնէլիքի եղբօրորդին փափագ կը յայտնէր վերադառնալ հայրենիքը. Պ. Իլկ եա կեցուց զինքը այս խորհրդէն ։ Գործը այս վիճակին մէջ էր, երբոր Պ. Իլկ օր մը լըսեց թէ երեք իշխանները ճամբայ ելեր եւ Լուցերնա գացեր են ։ Զրոյց մը պըտըտեցաւ թէ Միլիոնին անուն իտալացի մը ստէպ այցելութիւններ կուտար այդ իշխաններուն, եւ թէ ինքն էր որ առանց ճամբու ստակի առեր է Նէօչաթէլէն մինչեւ Զուրիխ։ Իտալացին Նէօչաթէլ մնաց, բայց եթովպիացիները անյայտացան հետերնին տանելով բոլոր ինչքերնին, առանց վճարած ըլլալու զիրենք հիւրընկալող ընտանիքին ունեցած պարտքերնին ։ Կ'ըսուի թէ իտալական կառավարութիւնը բռնադատական գործ մը չընելու համար, համոզած է իշխանները կամովին սահմանագլխէն անցնելով Իտալիա մտնել, եւ անգամ մը որ Իտալիա ոտք կոխեցին, կառավարութիւնը իսկոյն զանոնք իր ձեռքին տակ առաւ, Հռոմէն Նաբոլի, եւ Նաբոլիէն ալ Մասուա ղրկեց Պ...... անուն շոգենաւով մը, ուր կը գտնուի այժմ ։ Թերեւս Իտալիա կ'ուզէ այս իշխանները երբեւ պատանդ պահել որպէս զի գերի ինկած իտալացի սպաները անոնց հետ փոխանակելով ազատէ, եւ կամ որպէս զի Մէնէլիքի հետ ունենալիք բանակցութիւններուն դիւրացման ծառայեցնէ զանոնք ։ Նպատակը ի՛նչ ալ ըլլայ, պէտք է խոստովանիլ թէ ահա էջ մը որ հին ազգաց պատմութիւններէն կարծես փրցուած է ։

———

ՖՐԱՆՍԱ

Հրաչք մըն էր այս տարի, պիւտճէի վիճաբանութիւնները տարեգլխէն առաջ վերջացան ։ Շատ տարիներէ ի վեր երեսփոխանական ժողովը այսպիսի կտրուկ ընթացք մը բռնած չէր. ամէն երեսփոխան բարենորոգումի խնդիր մը լուծել տալ կ'ուզէր հասոյթի եւ ծախքի խնդիրներուն վիճաբանութեան առթիւ ։

Այս տարի, մէկդի դրուեցաւ այս մեթոտը պահպանողականներուն ինչպէս նաեւ արմատականներուն կողմէ ։ Բայց ըսել չէ թէ այս վերջինները որոշած են լռել միայ ։ Փոխանակութիւն յայտնելով հանդերձ թէ պիւտճէի խնդիրը փակուած կը մնենն նոր տարիին մէջ, չեն մոռնար յիշեցնել նախարարութեան թէ ա՛լ կարգը իրեն եկած է չուտափոյթ քայլուածք մը ունենալ բարենորոգումներու չաւղին մէջ ։

Այս վերջացող տարիին մէջ, յառաջդիմականները զգուշացան չատ կնճռաներ յարուցանելէ նախարարութեան. այս ծառայութեան ի փոխարէն, կը պահանջեն որ ինքն ալ ասկէ այժմէն ապացոյցներ տայ իր բարենորոգչական միտումներուն։ Ամէնէն առաջ, պահանջուածն է պաշտօնական մարմինը մաքրել, պաշտօնէ հեռացնել հանրապետութեան ջերմապէս չյարած անձերը, եւ անոնց տեղը դնել աւելի յայտնապէս յառաջդիմականները ։ Ժամանակէ մը ի վեր, Ֆրանսայի մէջ, դէպի առաջ առնուած ամէն մէկ քայլ չատ մը պաշտօնեաներու հեռացումով սկսած է ։ Արմատականները իրաւամբ կը դնեն թէ հնար չէ արմատական բարենորոգում մը իրականացնել եթէ անոնց գործադրումին կոչուած անձերը տոգորած չեն նոյն ոգիով ։

———

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Կէօթէ, այն մեծ բանաստեղծը որուլ կը պարծի բոլոր Գերմանիա եւ որ, կուռքի մը պէս, տեսակ մը պաշտամունքի առարկայ է կարգ մը կէօթէ...ներու կողմէ, կը պատկանէր ընտանիքի մը, որուն վերջին չառաւիղը, կոմս Լեւոն Հէնքէլ ֆոն Տոննէրսմարք, մեռաւ այս ամսու մէջ ի Վէյմար ։ Կոմս Լեւոն Հէնքէլ զինուորական ասպարէզը մտած էր. 1870ին, մասնակցեցաւ ֆրանքօ-բրուսիական պատերազմին ։ Կոմս Լեւոն իր հօրը թողուցած ժառանգութեան մէջ գտաւ մեծ հօրը, այսինքն Կէօթէի պատկանած ոսկի գաւաթ մը, մեծկակ զմրուխտներով զարդարուած ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ստացանք երկու հատոր որոնց մին է Դրաւնէ... ...Մեջեր... կամ Նոր... աշխատասիրութիւն Հ. Գրիգոր Վ. Գովրիկեանի, Վիեննայի Մխիթարեան Ուխտէն, եւ Սե... ...երգը, հեղինակութիւն Պ. Տիւրեանի եւ նուիրուած Հ. Արսէն Վ. Այտնեանի, իր յիսնամեակին առթիւ ։

Երկու հատորներն ալ տպագրուած են Վիեննայի Մխիթարեան տպարանը. Թղթակազմ ու մաքուր տիպ ։

Առաջին հատորը պատկերազարդ է ։

Ազգային լուրեր

ՀԱՆԳԻՍՏ
ԱՂԹԱՄԱՐԻ Տ. Տ. ՄԿՐՏԻՉ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

Վանի պատրիարքական փոխանորդ Տ. Սահակ վարդապետին կողմէ դեկտեմբեր 22 թուականով Պատրիարքարան ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ որ Աղթամարի Տ. Խաչատուր Ս. Կաթողիկոսը վախճանած է նոյն օրը ։

Ս. Պատրիարք Հայրը առժամեայ կաթողիկոսական տեղապահ կարգած է Տ. Արսէն վարդապետը, որ արդէն հանգուցեալ կաթողիկոսին կենդանութեան ատեն իբր կաթողիկոսական փոխանորդ կը վարէր գործերը ։

"ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1895

Հինգշաբթի 28 Դեկտեմբեր (Հ. Տ.)
9 Յունուար (Ն. Տ.)
Տ. Թ Հ. ՌՅԽԴ. 1343
Թ...ական Հիճրէթի 1313 Րէճէպ 24
Մէնէյի Մալիյէ 1311, Քեանունի էվվէլ 28

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

Դջ. Որդւոցն Որոտման, Ցակոբայ առաքելոյն և Ցովհաննու աւետարանչին։ Բարեկենդան պահոց Ծննդեան ։

Ելս Օր 7.8

Տիկին Մատակեանի Կիրակնօրեայ վարժարանին դասախօսութիւնները պիտի վերսկսին կիրակի յունուար 7ին.

Կ'ընդունուին նաեւ նոր աշակերտուհիներ՝ 20 դրչ. կանխիկ վճարումով։

Հին աշակերտուհիներէն ձրիները այսուհետեւ պիտի պարտաւորուին վճարել ամսական 10 դրչ ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ցուցակ

Այցելութեան փոխարէն մէյմէկ մեճիտ վճարողները

Բարսեղ Յ. Խաչատուրեան, Սարգիս Ն. Խաթանպօլլուեան, Բարսեղ Ս. Մանուկեան Տիգրան Ս. Մանուկեան, Մկրտիչ Ս. Մանուկեան, Վահրամ Ս. Մանուկեան, Ցովհաննէս Ալալըմճեան Հէթում Սեթեան, Կարապետ Անդրէասեան, Մանուէլ Ալալըմճեան, Գրիգոր Նազգաչեան, Աւետիս Թնկրեան և ընկերութիւն, Ռ. և Գ. Սէմէրճեան եղբարք, Գառնիկ Սեպուհեան, Պասմաճեան Եղբարք, Յեսու Շամտանճեան, Կարապետ Գ. Թիրեաքեան, Մ'ի Գառնիկ Ցովակիմեան, Սարգիս Ցովակիմեան, Միհրան Սէթեան, Գառնիկ Սարգիսօֆ Զարմայր Ճշմարտախօսեան, Մանուկ Արզըեան, Խաչիկ Խօրասանճեան, Կարապետ Խօրասանճեան, Ջգօն Խօրասանճեան, Բարսեղ Ղ. Մանուկեան, Ցարութիւն Գ. Ցովակիմեան, Կարապետ Ցակոբեան, Ալեքսան Ճօչկունեան, Տօքթ. Զարգարեան, Դիոգինէս Թաշճապրունեան, Գրիգոր Էվրէնեան. Մարտիկ Գրիգորեան 54 ղկ., Եղիա Շահպազեան, Եղիա Վրոյր, Ցարութիւն Ինճիճեան, Սանդրիկ Սահակեան, Սիմոն Գայսէրլեան, Գառնիկ Համբարձումեան, Շնորհք Մ. Նազգաչեան, Ցարութիւն Ն. Մոստիչեան, Մկրտիչ Մէյմարեան, Ցովհաննէս Ֆէլէկեան, Օննիկ Հարօնեան, Ստեփան Հէյիմեան, Արտաչէս Մկրեան, Կարապետ Մ. Բէյխսեան, Սահակ Ղազարոսեան, Գառնիկ և Կիւլիւճան Ճէվահիրճեան, Ցարութիւն Սեթամպօլլուեան, Ցովակիմ Սեթամպօլլուեան, Համբարձում Սեթամպօլլուեան, Գալթաեան Եղբարք, Մանուկ Կարագեան, Ցակոբ Թէօսեան, Մագսուտ Ցակոբեան, Գէորգ Մուրատեան, Միհրան Մուրատեան, Բարսեղ Թէքէեան, Բարթիկ Գ. Մնտիկեան, Գալուստ Համբարձումեան, Գրիգոր Գասնակերեան, Օհան Շահվէրիլեան, Մհր. Ցովհաննէս Փափազեան, Գէորգ Փափազեան, Իսրայէլ Հայկազն, Տիգրան Գարակէօզեան, Եղուարդ Գարակէօզեան, Միհրան Գարակէօզեան, Արամ Գարակէօզեան, Գաբրիէլ Էլիկիւզէլ, Գարեգին Մոլտավագ, Կարապետ Ճամուճեան, Գառնիկ Ֆնտըգլեան, Իպրանոսեան Եղբարք, Մեսրովպ Ֆէնէրճեան, Միհրան Ց. Գասամեան, Արմենակ Մ. Մանուկեան, Ահարոն Մ. Մանուկեան, Արտաչէս Մ. Մանուկեան, Մկրտիչ Ամպարճեան ։ Ցովակիմ Մինասեան, Մարտիկ Բարսեղեան, Գասպար Տիլիֆզեան, Գառնիկ Ց. Մանուկեան, Համբարձում Թորոսեան, Արմենակ Կիւմիւշկերտեան, Մ. և Ա. Ռէնծ'եան Եղբարք 100 ղկ. Պօղոս Աւգեր, Մկրտիչ Ֆէրմանեան, Միհրան Ց. Գնաճեան, Վահան Ց. Գնաճեան, Գալուստ Ս. Կիւլպէնկեան, Գառնիկ Ս. Կիւլպէնկեան, Սերովբէ Թիւրապեան, Ցովհաննէս Պէյլիկճեան, Մագսուտ Հարէնց, Կարապետ Գ. Մալխասեան, Խաչիկ Մանեաս, Ցակոբ Մէլէմէթճեան, Նշան Գարագաշեան, Սարգիս Տիլիֆզեան, Մհր. Գաբրիէլ Բիւրբճեան, Գրիգոր Պ. Գայսէրլեան, Մկրտիչ Պէզազեան, Միհրան Պէզազեան, Գէորգ Ս. Փօհճէլեան, Ցակոբ Ս. Պօղոսեան, Միքայէլ Ցակոբեան, Աւետիս Ֆօլօլեան, Ռիմ, Եղիա Վէզիրեան, Բենիամին Շէքէրճեան, Եղիա Մալխասեան, Օննիկ Տէրտեան, Նազարէթ Եազըճեան, Միհրան Ղազարոսեան, Ցարութիւն Աւետիսեան ։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. Հալէպի նահանգին կուսակալի օգնական անուանուեցաւ Պետական Խորհրդին անդամներէն Հաճի Բէշիր պէյ, որուն Բումէլի Պէյլէրպէյի աստիճան տրուեցաւ ։

Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ Արտաքին գործերու Նախարարութեան հպատակութեանց դիւանին տնօրէն Սալիմ պէյի ։

Սըվազի նահանգին Հաֆիք գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Բաշիտ էֆէնտի ։

Պոլսոյ Նախնական դատարանի պատժական առաջին ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ նոյն դատարանի պատժական երկրորդ ճիւղին նախագահ Խալիլ պէյ ։

Պոլսոյ Նախնական դատարանի պատժական երկրորդ ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Իւսկիւտարի Նախնական դատարանի անդամներէն Նէչէթ պէյ ։

Իւսկիւտարի Նախնական դատարանին անդամ անուանուեցաւ Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանի ընդհանուր դատախազի օգնականներէն Րէուֆ պէյ ։

Պոլսոյ Նախնական դատարանին անդամ անուանուեցաւ նոյն դատարանի ընդհանուր դատախազի օգնականներէն Հաֆիզ պէյ ։

Պոլսոյ վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ նոյն դատարանի օգնական անդամներէն Ալի ։

Պոլսոյ վերաքննիչ ատենին օգնական անդամ անուանուեցաւ Իսկիւտարի Նախնական դատարանին օգնական անդամ Սապիհ պէյ ։

Պոլսոյ Նախնական դատարանին օգնական անդամ անուանուեցաւ Վճռաբեկ ատենի քարտուղարներէն Իպրահիմ պէյ ։

Հալէպի նահանգին Նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ նոյն դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Հասիպ էֆէնտի ։

ԹԵՐԹՕՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի (75)

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՈՆԹԷՓԷՆ

ՏԻՏԱՆԻ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԼՁ

ՈՒՐՈՒԱԿԱՆ ՄԸ

Ժաք Լամպէր պատասխանեց անորոչ բացագանչութեամբ մը, որ կրնար զանազան կերպով մեկնուիլ։ Պաղ քըրտինքի խոչոր կաթիլներ կը վազէին ճակտին վրայ եւ հոգեւարքի պէս բան մը կը տիրէր ամբողջ մարմնին ։

Խուլ չչուկներով խառն բուռն յուզմունք մը երեւցաւ գործաւորներուն մէջ։

—Ա՛ն է եղեր ... ա՛ն է եղեր ... կ'ըսէին իրարու ։

Եւ կը յարէին.

—Բլանթարօն սուտ չէ ըսեր. խեղդուողը ողջ առողջ է ...

Մոժիրոն Աբ...ի նախկին նաւապետին թեւէն բռնեց եւ տասը տասնըհինգ քայլի չափ հեռացուց ուչադիր ունկնդիրներէն ։

Լիւսի, անչարժ ու անխօսուն, կարծես քար կտրած, անոնց ետեւէն նայեցաւ մոլեգին ։

Մոժիրոն Ժաք Լամպէրի մօտեցաւ ժպտելով, կամ մանաւանդ իր որսը լափելէ առաջ անոր հետ խաղացող վագրի մը ծիծաղին նման ծիծաղ մը երեւցաւ չրթունքներուն վրայ ։

—Ի՞նչ կ'ուզէք ինէ, թոթովեց Ժաք Լամպէր ։

—Աղէկ չխաղացիք, սիրելի նաւապետ ... ըսաւ Ֆլաժօլէ նաւաստակըցած, բայց կատարելապէս յստակ ձայնով ... ։— Ճշմարիտ կ'ըսեմ որ ծերանալով՝ չատ փոխուեր, չատ տկարացեր էք ... չարագործ մը ըլլալը աղէկ բան է, բայց պէտք է վարպետ չարագործ ըլլալ ... ։ Ասկից տասնըհինգ տարի առաջ ասորեան կղզիներուն մէջ ձեր ըրածը հրաչակերտ մըն էր ... իսկ երէկ գիշերուան ըրածնիդ անըմբռնելի ձախաւերութիւն մը ...։ Մարդ երբ մէկը մեռցնէ ... նախ եւ առաջ պէտք է ստուգէ թէ իրաւցնէ մեռա՞ւ մի ... ապա թէ ոչ մէկէն ի մէկ երեւան կ'ելլէ եւ քիչ մը կը չուարեցնէ ... ասոր օրինակն ալ ահաւասիկ ...

—Գիտեմ որ կորսուած եմ... մրմնջեց Ժաք Լամպէր. սոսկալի խաղ մը խաղցի ձեզի դէմ եւ դուք չահեցաք ... ես ձեզ չմեղքցայ ... դուք ալ զիս չպիտի մեղքնաք. ասկից զատ ես ալ գթութիւն չեմ խնդրեր ձենէ ... ։ Բայց ի՞նչ հարկ կայ սիրտս հատցնել ... ես ձեր ձեռքն եմ ... լմնցնենք ... անմիջապէս մատնեցէ՛ք ... ձերբակալել տուէք զիս ...

—Ձեզ մատնե՛մ... ձերբակալել տամ... կրկնեց Մոժիրոն ։ Վա՛յ... կը տեսնեմ որ խելուընիդ ամենուն գործի չի հասնիր, ամենեւին...։ Ըսէք տեսնեմ, սիրելի նաւապետ, ի՞նչ կը չահիմ, եթէ ձեզ Պրէսթի թիարանը ղրկեմ կալանաւորներու կարմիր գտակին եւ պահակներու խարազանին հետ ծանօթանալու...։ Ո՛չ... ո՛չ... այդչափ տխմար չեմ... վըստահ եղէք որ ձեզ չպիտի մատնեմ, եթէ դուք չպարտաւորէք զիս այդ բանը ընելու...

Ժաք Լամպէր կը կարծէր որ անդառնալի կերպով կորսուած էր ... հիմա կը սկսէր յոյս մը ընդնշմարել, բոլոր ուժովը այդ յոյսին կառչեցաւ, վհատութիւնը անհետացաւ, քիչ մը ուժ եկաւ վրան եւ փայլակ մը չողաց աչքերուն մէջ ։

—Ըսել է տակաւին կրնա՞մ փըրկուիլ ... ըսաւ ...

—Հապա՛...արդէն ես ալ ասոր պայմաններուն վրայ բանակցելու համար այս առտու ձեզ տեսնելու եկայ ... ։ Միայն թէ, սիրելի բարեկա՛մս, կրնաք հասկնալ որ մեր տեսակցութիւնները ասկից ետքը ցերեկ ատեն եւ բազմաթիւ վկաներու ներկայութեանը պէտք է տեղի ունենան ... չեմ կրնար եւ իրաւունք ալ ունիմ կարծեմ Տիտանի ձեր խցիկին մէջ գիչերային ու խորհրդաւոր ժամադրութիւններ ընդունիլ ... ։ Որո՞ւն մտքէն կ'անցնէր որ այդ նաւը թատրոնի մը բեմին պէս մեքենայաւոր է ... ։ Շիտակը երբ զգացի որ դէպի վար կ'երթամ, կարծեցի թէ գործս լմնցած է եւ վերջին անգամ ըլլալով ջո՛ւր պիտի խմեմ. —Բարեբաղդաբար տղայութեանս ջրային սովորութիւնները չուտով յիշեցի ... ։ Գէ՞ք յիշեր որ, նաւապետ, Աբ...ի նաւարեկութեան օրը չեմ գիտեր քանի՛ վայրկեան ջուրին տակը կեցայ՝ աշխատելով որ գոցեմ նաւուն յատակը բացուած այն ծակը, ուսկից ջուրը ներս կը խուժէր ... աղէկ մը մտածեցէք ... եւ պիտի տեսնէք որ չուտով պիտի յիչէք այս քաջագործութիւնը ...

Ժաք Լամպէր հաստատական նշան մը ըրաւ ։ Մոժիրոն չարունակեց.

—Ցիշեցի՞ք ... չատ աղէկ ... ուրեմն չարունակեմ ։ Ամենէն աւելի պէտք էր ուչադրութիւն ընել որ հագուստներս Տիտանի վրայ դամուած գամերէն մէկուն չկառչին ... վասն զի եթէ ասանկ բան մը պատահէր, ա՛լ մէյ մըն ալ երբեք չպիտի տեսնէիք ... մինչեւ գետին խորը իջայ, սկսայ ջուրին տակէն լողալ՝ մինչեւ որ չունչս բոլորովին կտրեցաւ... այն ատեն ջուրին երեսը ելայ եւ ետիս նայեցայ ... Նորէն բաւական հեռացեր էի ... հետեւաբար վտանգին ամենէն ծանր մասը անցած էր ... եւ սակայն սիրտս բոլորովին հանգիստ չէր ... ինքնիրենս կ'ըսէի. Ժաք Լամպէր փորձեր մարդ է. [illegible] Կ'երեւնայ որ դուք ասանկ գաղափար մը չէք ունեցած, բայց կասկածը պաշտօնութեան մայրն է՝ կ'ըսէ առածը...

ինկիւրիի նահանգին նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ կ՚անուանուեցաւ Պէյրութի նահանգին նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախորդ նախագահ Համիտ էֆէնտի։

Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Վիեննայի պապական նուիրակ Տ. Ալիարտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Էտիրնէի ... ատրիական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Լըքեարիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Պաղտատի ... ական հիւպատոս Պ. Մաչքոֆի։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Արտաքին գործերու նախարարութեան հպատակութեանց դիւանին տնօրէնի օգնականներէն Սթավրաքի էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Լէյմիտա ... կառավարիչ Սախփ պէյի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ՝ [illegible] լրագրին խմբագիրներէն Պ. Ժորժ Քլայնի։

ՍԷԼԱՆԻԿ-Կ. ՊՈԼԻՍ միացման երկաթուղիին շինութեան ընկերութեան ... կայսերական գոմիսէր Նօմէր պէյի պաշտօնը, զոր ինք աշխատութեանց աւարտմանը պատճառաւ, լրացած ըլլալով, երկրաչափ Տիմիդրաքի էֆէնտի կայսերական գոմիսէր անուանուած է Շահապրծման ընկերութեան մօտ։

ՃԻՏՏԷ. Ներքին գործերու եւ Ծովային գործերու նախարարները խնդրեր են Բ. Դռնէն որոշել թէ որո՞ւ կ՚իյնայ Ճիտտէի նաւամատոյցին շինութեան եւ պահպանման ծախքը։ Խնդիրը պիտի ներկայացուի Պետական խորհրդին։

ՏԻՐԶԻՆԵՐԸ. Պէյրութի պաշտօնական օրագիրը կը ծանուցանէ թէ հինգերորդ զօրաբանակին հրամանատարին Դեկտեմբեր 20 թուակիր մէկ հեռագրին համեմատ, Հօրանի զօրագունդը յառաջացեր եւ յաղթական կերպով մտեր է Միւհէտիէ։

ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ ՄԶԿԻԹ. Ֆրանսական կառավարութիւնը Բարիզի մէջ գետին մը տուեր է օսմանեան կառավարութեան՝ մզկիթի մը շինութեան համար։

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ. Երեքշաբթի օր Մէմորիըլ Չըրչի մէջ տեղի ունեցաւ անգլիացի ծանօթ փաստաբան Պ. Էտուին Բիրսի աղջկան՝ օրիորդ Մըրիըլ Բիրսի ամուսնութիւնը Պ. Ճօն Փրապզըրի Թամսընի հետ, երրորդ որդի Պ. Ու. Ճօն Թ. Թամսընի։

Ներկայ էին Անգլիոյ դեսպանը, Միացեալ-Նահանգներու դեսպանը, Լէտի Էլէն Վինսընդ, Պուլկարիոյ գործակատար Պ. Տիմիդրոֆ, զօրավար Պլունդ փաշա եւ անգլիական գաղթականութեան ծանօթ անձնաւորութիւններ։

ՁԻՒՂՋՈՒՄՆԵՐ. Կ. Պոլսոյ զանազան դատարաններու անտուկներուն մէջ գեղծումներ երեւան ելեր են, կ՚ըսէ Լ. [illegible]։ Բերայի դատարանին անտուկին մէջ տեսնուած բացը կարեւոր գումարի մը կը հասնի, ինչպէս նաեւ Ստամպոլի պատժական ատեանին անտուկինը։ Այս վերջինը 1800 ոսկի կը հաշուի։ Արկղակալը, Հագգը էֆէնտի, պաշտօնանկ եղած է եւ իր հաշուակալները ստիպուած են հատուցանել գողցուած ստակին մէկ մասը։ Քննութիւնը նոյնպէս երեւան հանած է գողութիւններ զորս ի գործ դրած են վճռագրերու գործադիր պաշտօնեաները։ Ասոնք փոխանակ գանձած գումարնին անտուկին յանձնելու, կոկորդնին կ՚անցընէին։ Վճռաբեկ ատենի անդամ Րէշիտ պէյ, որուն պաշտօն յանձնուած էր այդ գանձումներու ճիւղին բարւոքման մասին տեղեկագիր մը պատրաստել, առաջարկած է հսկողութեան միջոցները շատցնել։

ՄՈՐԱԹՈՐԻՈՄ. [illegible] կ՚ըսէ թէ Մօրաթօրիօմը երկու ամիս եւս երկարելու մասին խնդիր մատուցանելու կարծիքը հաստատութիւն կը գտնէ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ. Երէկ ո՛չ եւրոպական սուրհանդակ ստացանք եւ ո՛չ հեռագիր։ Երեքշաբթի գիշերուան ձիւնախառն փոթորիկը ընդհատում մը առաջ բերած է Կ. Պոլսոյ եւ արեւմտեան Եւրոպայի հեռագրական հաղորդակցութեանց միջեւ։

Երեքշաբթի իրիկուն, պայմանադրական կառախումբը չմեկնեցաւ Կ. Պոլսէն։ Մայրաքաղաքիս եւ Էտիրնէի միջեւ կառախմբերու երթեւեկը դադրած է։ Առ այժմ, հիւսիսային սաստիկ հովին պատճառաւ, ո եւ է աշխատութիւն անկարելի է։ Օդը հանդարտածին պէս, պիտի սկսին ամէն միջոցներով մաքրել երկաթուղին։

ՔՈԼԵՐԱՆ. Աղեքսանդրիայի մէջ քոլերայի մէկ քանի դէպքեր պատահեր են նորէն։

—Քոլերան ժամանակէ մը ի վեր կը տեւէ Աքեար, Սուրիական Տրիպոլսի մօտ։ Բացառիկ տնօրինութիւններ ձեռք առնուած են արգիլելու համար համաճարակին տարածումը, զօրքերու արդի շարժման պատճառաւ։

ՇԱՔԱՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ. Ատանայի նահանգին մէջ շաքարի գործարան մը հաստատելու համար անցագիր մը ուղղուած ըլլալով, Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը հարցուցած է կուսակալութեան թէ նահանգին մէջ ճակնդեղ եւ շաքարեղէն կը հասնի՞ թէ ոչ, եւ եթէ այս՝ ի՛նչ համեմատութեամբ շաքար կրնան արտայայտել։

ԲԱՆԿԱԼԹԻԻ զինուորական վարժարանին տարեկան քննութիւնները այսօր կը սկսին։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ հնագիտական կաճառը կիրակի օր իր երրորդ գումարումը ունեցաւ։ Ներկայ էին նաեւ Պ. Նէլիտով եւ դեսպանատան պաշտօնէութիւնը։

Տնօրէնը, Պ. Ուսպէնսքի, նոր ըստուգարաններու համաձայն՝ խօսեցաւ ԺԱ. դարուն բիւզանդական մատուրական զարգացման վրայ, եւ Պ. Սմիրնով խօսեցաւ Կեսարիոյ մէջ կատարած հնագիտական հետազօտութեանցը վրայ։

ԱՆԳԼԻԱՑԻ ՀԻՒՐԵՐ. Երկուշաբթի օր մայրաքաղաքս եկաւ անգլիացի Լորտ Գալան իր Րուչէն զբօսանաւով։ Իրեն կ՚ընկերանայ երեսփոխան Պ. Հէրպէրդ Կլատսթօն, որդի մեծանուն քաղաքագէտին։ Հազարապետ Էտկար Լամպարդ, որ Լորտ Գալանի եղբայրն է, իր կնոջը հետ անցեալ շաբաթ օր Կ. Պոլիս եկած ըլլալով, Լորտ Գալանի միացած է Րուչէնի մէջ։ Այս զբօսանաւը 250 թոնօ տարողութիւն ունի եւ ժամը 8էն 10 մղոնի արագութիւն։ Շաբաթի մը չափ հոս պիտի մնայ։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ. Սամոսի կուսակալ Ճօրճի փաշա նամակ մը գրելով Յունաց Պատրիարքարանը, ծանուցած է թէ կղզիին անտուկը այսուհետեւ տարուէ տարի 5000 ղրուշ պիտի ղրկէ Պատրիարքարանին։

—Ծննդեան տօնին առթիւ Ֆէնէրի Պատրիարքարանը դրամական նպաստներ բաշխել տուաւ յոյն բանտարկեալներուն։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու Թղթատարական վերատեսչութիւնը ձեռնարկած է աւելի կանոնաւորելու օսմանեան երկիրներու հեռագրական թելերու վիճակը, որպէս զի թէ՛ հաղորդակցութիւնները յապաղումներու չենթարկին եւ թէ հասոյթները աւելնան։

Վերատեսչութիւնը նախ սկսած է Անատոլուի հեռագրական թելերէն զոր երեք մասի բաժնած է. Ա. Կ. Պոլիս-Պաղտատ-Ֆաօի ճամբով Հնդկաստանի գիծը, Բ. Կ. Պոլիս-Հալէպ-Պէյրութի ճամբով Եգիպտոսի գիծը եւ Գ. Գասթէմունի-Տրապիզոնի ճամբով Ռուսիա երկարող գիծը։ Առաջին գիծին համար պահնորդներուն թիւը ու ամսաթոշակները պիտի աւելցուին եւ հնցեալ պիտի ըլլան, որպէս զի եթէ թելերը աւրուին, անմիջապէս կարելի ըլլայ նորոգել։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. Կայսերական դիտարանը հասած հեռագրի մը նայելով, անցեալ ուրբաթ օր Պիլէճիկի մէջ երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուեր է։

ՖԻԼՈՔՍԵՐԱՅԻՆ տարածման մասին վերջերս կատարուած քննութիւնէն տեսնուեր է թէ Կ. Պոլսոյ շրջակայքը ֆիլոքսերայէն վարակուած այգիներուն տարածութիւնն է 72,000 քառակուսի մեդր։

ՁՄԵՌԸ. Փոթորիկը, որ չորս օրէ ի վեր կը տիրէ Կ. Պոլսոյ վրայ, բաւական վնաս պատճառած է։ Թաթավլայի մէջ տուն մը, որուն մէջ երեք հոգի կը գտնուէին, փլած է. բարեբաղդաբար կարելի եղած է ողջ առողջ հանել զանոնք փլատակներուն տակէն։ Ոսկեղջիւրի մէջ բանող շոգենաւերը մեծ դժուարութիւն կը քաշեն քալելու. Ազապ Գաբուի կամուրջին անցքը մանաւանդ շատ դժուարին է։ Երեքշաբթի օր, այդ շոգենաւերէն մին կամուրջին լաստերէն մէկուն վրայ ինկաւ եւ անիւին թիակներէն մին խորտակուեցաւ։ Նաւահանգստին մէջ երկու մակոյկ ընկղմեցան։ Շատ տեղ, պատեր կը փլին. Խասքէօյի մէջ մէկ քանի մզկիթներու տանիքներուն ծածքերը հովը վար նետեց։

Քաղաքին մէջ, երթեւեկութիւնը շատ դժուարացած է։ Ձիւնը, որ երեքշաբթի գիշերուընէ ի վեր գրեթէ անընդհատ կը տեղայ, ամէն կողմ ծածկած է։ Վար իյնողները շատ են։ Սաստկաշունչ հովը, որ ձիւնի պտուտքներ առաջ կը բերէ, բոլորովին կը դժուարացնէ քալելը։

Սեւ Ծովէն լուր չի կայ, եւ կը վախցուի որ այս փոթորիկները բազմաթիւ աղէտքներ պատճառած ըլլան հոն։ Երեքշաբթի օր, մեկնելիք շոգենաւերէն ոչ մին մեկնեցաւ։ Մէկ շոգենաւ մը միայն կղզիները գնաց։ Գատըգիւղի եւ Վոսփորի շոգենաւերը բանեցան։

Ռուսական Տօնէց պահականաւին մակոյկներէն մին, որուն մէջ 12 նաւաստի կը գտնուէին, հակառակ բոլոր ջանքերուն չկրցաւ մօտենալ պահականաւին, եւ ստիպուեցաւ Գարաքէօյ դառնալ։

Բաքէի Մէնչէլէ շոգենաւը, որ երեքշաբթի օր Մարսիլիայէն եկած էր, չկրցաւ նաւահանգիստ մտնել եւ ստիպուեցաւ Իւսկիւտարի առջեւ խարիսխ նետել։ Ժամը 10ին ատենները, ռիմորքէր մը գնաց ուղեւորները առաւ, առանց գոյքերուն։

Երեքշաբթի իրիկուն, Գավազի առջեւ, ընդհարում մը տեղի ունեցաւ անգլիական Պալֆուր եւ Թրէֆի... շոգենաւներուն միջեւ։ Երկուքն ալ բաւական վնասուեցան։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

Սպանութիւն. Հէյպէլի կղզին, յոյն պառաւ մը որ մինակուկ տուն մը կը բնակէր, սպաննուած գտնուեր է իր սենեակին մէջ։ Վզին շուրջը խեղդման նշաններ կը կրէր։ Ոճիրը մէկ քանի օր առաջ գործուեր է։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն բացած է։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Չորեքշաբթի 27 Դեկտեմբեր

ԱՐԺԷԹՈՒՂԹ

Քօնսոլիտ —	Բացուեցաւ . .	ղրշ.	—
»	Գոցուեցաւ . . .	»	20 19
Օրկապուղի —	Բացուեցաւ . .	ֆր.	—
»	Գոցուեցաւ . .	»	92 19½
Րէժի —	Բացուեցաւ . . .	Օ. Ո.	—
»	Գոցուեցաւ . . .	»	
Սօսիէթ. օր Օս. Է օր վալ		Ա. Ո.	—
Գրէտի Ժէնէրալ . . .		Օ. Ո.	—
Թրամվէյ, բաժնեթուղթ . . .		»	—
Օսմ. Ապահով. Ընկ. . .		»	=
Սիկառէթ A		»	—
» B		»	=
Թէմպէլի		Ա. Ո.	—
Թռանսվալ		ֆր.	=

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԵՐՈՒ

Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	=
Բարիզի » 3 »	=

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ

Օսմ. ոսկին 100 ղրուշ

Մէճիտիէ	108 25	Անգլ. ոսկի . .	110
Պէշլիք	102	Քրիմից	51 10
Մէթալիք . . .	98	Րուպլի Թուղթ	8 53
20 ֆրանք . . .	87 15	Րոլ էմբէրիալ	90 =

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵՐՔ
ԲՆԱԿԱՆ ԵՒ ԲՆԱՊԱՏՄԱԿԱՆ
ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ
Պատկերազարդ

Մասն Ա.
ՄԱՐԴՆ ԵՒ ԿԵՆԴԱՆԻՔ
Հեղինակ
Յովհաննէս Արբինեան
Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։ Կեդրոնատեղին է Հայրենիքի խմբագրատունը։

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԴԵՂՈՐԷԻՑ
ՄԱՋԼԸՄԵԱՆ ԵՒ ՄԻՆԹԱՆՃԵԱՆ

Հայթայթիչ Օ. Փրկչի Ազգային Հիւանդանոցի

ՊՈԼԻՍ Թախթաքալէ Մէյտանճըգ փողոց Թիւ 21

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
ՏՐ. ՌՈՒԻ
ՀԱԿԱԿԵՂԾՄԱՑԿԱՅԻՆ ՍԵՌՈՄԻՆ

Վաճառատունս, իր պատ. յաճախորդներուն քաջալերութենէն խրախուսեալ, այս անգամ իր գործառնութիւնները աւելի ընդարձակած եւ ապրանքներու ժխորը աւելի ճոխացուցած է։ Հոն դիմողները պիտի գտնեն եւրոպական առաջնակարգ գործարաններու քիմիական եւ դեղագործական ամէն տեսակ նիւթեր անխարդախ, Նորվեկիայի հարազատ ձկան իւղ, հանքային ամէն տեսակ ջուրեր, զուտ Գինեաքներ եւ ընտիր Գինիներ, զանազան գործարաններու հականեխական բամբակներ ու կազեր, քիմիական եւ վիրաբուժական գործիքներ, եւայլն, եւայլն.

ԳԻՆԵՐԸ ՉԱՓԱՒՈՐ

Գաւառներէ եկած յանձնարարութիւններ փութով եւ խնամքով կը կատարուին։

ԹԱՐՄ ՊԱՏՈՒԱՍՏ
ՏԱՆԻՒԶԻ ԺԱՀՐ
Բասթէօրեան Հաստատութեան մէջ պատրաստուած
Մուկի, խլուրդի եւ բոլոր կրծող կենդանեաց դէմ անզուգական դեղ

ԹԷՅ, ԹԷՅ, ԹԷՅ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

MARQUE DEPOSÉE

Կ. ՊՈԼԻՍ, Ճէլալ Պէյ Խան Թիւ 10
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ
Օսմանեան գլխաւոր քաղաքաց մէջ

ՉԻՆԻ, ՃԱՎԱՅԻ, ՍԷՅԼԱՆԻ, ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ
ամէն տեսակ ԹԷՅԵՐ

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ Վաճառում

Տեսակի, չափի եւ գինի մասին կատարեալ Ուղղամտութիւն

Զգուշանալ մեր Մարքային կեղծերէն.

ԺՕԶԷՖ ԲՍԱԼԹԻ պարի մասնաւոր դասեր կուտայ նաեւ Բերա Բալէսի մէջ ամէն երեքշաբթի եւ հինգշաբթի օր, ժամը 2էն մինչեւ 5 (ը. ե.), կանանց աղջկանց եւ տղայոց. Իրիկուան ժամը 8ին արանց համար։

Մարտ 1ին Բերա Բալէսի մէջ տրուելիք տղայոց դիմակաւոր մեծ պարահանդէսի մը առթիւ, Բրոֆ. Ժոզէֆ Բսալթի մտադիր է կազմակերպելու տղայոց քատրիլ մը։ Ասոր համար կը ծանուցանէ այն ծնողքներուն որոնք կը փափաքին իրենց տղաքը այս հանդէսին տեսնել, կարելի եղածին չափ շուտ զանոնք իր դասերուն ղրկել, որպէ՞ս զի ժամանակ ունենայ զիրենք այս հանդէսին համար պատրաստելու։

Նորէն ջուրին տակը սուզեցայ եւ այդպէս քանի մը բոպէ լողացի, յետոյ երեսը ելայ, նորէն տակը իջայ եւ այսպէս շարունակեցի՝ մինչեւ որ, դժբաղդութենէս, ջուրին երեսը ծածանող անիծեալ պարանի մը հանդիպեցայ եւ սրունքներս այնպէս մը փաթթուեցան անոր որ չկրցի ազատիլ ... Կը մեռնէի ... ամբողջ մարմինս յոգնած էր ... հագուստներուս թացութիւնը շարժումներուս արգելք կ՚ըլլար ... Ջրով լեցուն մոյկերս կապարի պէս ծանրացեր էին...։ Վերջապէս մահուան դէմ կը մաքառէի եւ Մարնի կամ Սէնի խորերուն մէջ թաղուած պարզ քաղքենիի մը պէս ջուրին տակը պիտի երթայի, երբ երկնառաք պահագունդ մը ինծի օգնութեան հասաւ եւ նորէն պարգեւեց զիս մարդկային ընկերութեան, որուն պարծանօք կ՚ըսեմ թէ ամենէն գեղեցիկ զարդերէն մէկն եմ ...

«Ահա՛, սիրելի նաւապետս, իմ գլխուս եկածին պատմութիւնը եւ ձեր ըրած փորձին նիւթական հետեւանքը. այդ փորձին սկզբունքին կը սքանչանամ, բայց անոր ամբողջութեանը չեմ հաւնիր, վասն զի ամենեւին կանոնաւորութիւն չկար անոր մէջ, եւ խաղին վերջնական շահը թողուցիք դիպուածին, որուն երբեք ապաւինելու չէ վարպետ մարդ մը...

«Հիմայ իրողութիւնը դուք ալ ինծի չափ գիտէք եւ կը տեսնէք որ ձեզի դէմ ոխ պահած չեմ...

Արդ, թէ որ կը հաճիք, քիչ մըն ալ գործի վրայ խօսինք...

—Ձեր պայմաններն ի՞նչ են... ըսաւ Ժաք Լամպէր ցամաք ձայնով մը։

—Այդ հարցումին հաւնեցայ, պատասխանեց նախկին նաւապետը, վասն զի ատիկայ անժխտելի ապացոյց մըն է որ կացութիւնը լաւ կ՚ըմբռնէք...։ Արդարեւ այս առտուան պայմաններս այս գիշերուան պայմաններուս չեն կրնար նմանիլ...։ Գիշերը կարելի եղածին չափ զիջողութիւն, դիւրութիւն եւ չափաւորութիւն ցոյց տուի ... ամենաչնչին բանով մը... գրեթէ պատառ մը հացով գոհացայ...։ Ասկից զատ ապագային մէջ կատարելու հանգստութիւնս ապահովելու եւ ի հարկին ձեզի դէմ իբր փրկան ծառայելու համար գրաւական մը չպահանջեցի ձենէ. ասիկայ մեծ յանցանք մըն էր, զոր վստահ եղէք որ մէյ մըն ալ չպիտի գործեմ...

—Ի՞նչ կը պահանջէք, հարցուց Ժաք Լամպէր տենդոտ անձկութենէն եւ անհամբերութենէն դողդղալով. ի՞նչ կ՚ուզէք... ի՞նչ կը պահանջէք... ըսէ՛ք... շուտ ըսէ՛ք...

—Նախ եւ առաջ, ըսաւ Մոժիրոն, երկու միլիոն ֆրանք կ՚ուզեմ...

Անօրէնի նախկին նաւապետը տեղէն վեր ցատքեց։

—Երկու միլիո՛ն... թոթովեց...

—Այո՛... երկու միլիոն... հնչուն դրամ եւ շնորհքով արժեթղթեր... ոսկի եւ պանքնոտ... Առեւտրական թղթեր չեմ կրնար ընդունիլ... վասն զի վստահութիւն չունիմ, մանաւանդ որ ամէն օր խելքէ մօքէ չանցած սնանկութիւններ կը պատահին...

—Երկու միլիո՛ն ... կրկնեց Ժաք Լամպէր երկրորդ անգամ ըլլալով ... բայց ատիկա խենթութիւն է...

—Սակարկութիւ՞ն պիտի ընէք...։ Շիտակը այդ բանը ձեր կողմէն շատ զարմանալի է, մանաւանդ թէ մեծ անխոհեմութիւն կ՚երեւնայ ինծի ...

—Ամբողջ հարստութիւ՛ն ... ամբողջ հարստութիւնս կ՚ուզէք ...

—Սուտ մի՛ խօսիք... ես ձեր հարստութիւնը ձենէ աղէկ գիտեմ... չորս միլիոն ֆրանք ունիք...։ Ըսել է որ հարիւր հազար ֆրանք եկամուտ կը թողում ձեզ, որ տարին շատ շատ հինգ վեց հազար ֆրանք ծախք ունիք... վասն զի դուք անչափ ագահին մէկն էք, սիրելի նաւապետս ... բայց ատիկա ձեր գիտնալու բանն է ...։ Ձեր ազատութիւնը երկու միլիոնի կը ծախեմ ձեզ ...։ Եթէ լաւագոյն կը համարիք թիարան երթալ, ըսէ՛ք ... քոմիսէրին գրասենեակը հոս մօտն է ... տասը վայրկեանէն ձեզ ձերբակալել կուտամ ...

Ժաք Լամպէր գլուխը ծռեց, կը զգար որ կապուած, կաշկանդուած էր. շղթայակապ գերի մըն էր եւ ստիպուած էր Մոժիրոնի հնազանդիլ։

—Որոշումնիդ տուէ՛ք... յարեց երիտասարդը, անմիջական պատասխան մը կ՚ուզեմ...

ԼԷ

ՔՈՄԻՍԷՐԸ

—Կ՚ընդունիմ, պատասխանեց Ժաք Լամպէր խուլ ձայնով մը։

—Երկու միլիոն ֆրանքը պիտի տա՞ք...

—Այո՛.

—Այդ գումարը պատրաստելու համար քանի՞ օրուան պէտք ունիք...

—Ութ օրուան...

—Լա՛ւ... Թող ութ օր ըլլայ...։ Բայց պէտք է որ այսօրուընէ շէնք շնորհք ու կանոնաւոր մուրհակ մը տաք ինծի այդ գումարին համար՝ շաբաթէ մը վճարելի ...

—Շատ լա՛ւ ...

—Ահա՛ առաջին կէտին վրայ կատարելապէս համաձայնեցանք, որու համար կը շնորհաւորեմ ձեզ ...։ Հիմայ մնաց երկրորդ կէտը ...

Նախկին նաւապետը արտատանջութենէն անանկ բուռն արտայայտութեամբ մը նայեցաւ երիտասարդին երեսը որ, Մոժիրոն չկրցաւ խնդալը բռնել։

—Ո՛հ մի՛ վախնաք, ըսաւ. առաջուց ոտքերնիդ դող հանելու պէտք չկայ. աւելիքս անանկ բան մըն է, որու համար ստակ տալու չպիտի պարտաւորիք եւ հետեւաբար մեծ զոհողութիւն մը չպիտի ըլլայ ձեզ համար ...

—Մտքերնիդ բացատրեցէք ... մրմնջեց Ժաք Լամպէր, եւ Աստուծոյ կամ սատանայի սիրո՛յն, շուտ ըրէ՛ք ...

Շարունակելի

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԵՐԹԵԻԵԿՈՒԹԻՒՆ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒ

1895, Հոկտ. 21 շաբաթ օրէն սկսեալ

ՀԱՑՏԱՐ-ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ		Թիւ կառափարերու									
		ժամ. թ. 24 առտ.		ժամր. թ. 4 առտ.		ժամր. թ. 6 առտ.		Խոն. թ. 26 իրկն.		ժամր. թ. 8 իրկն.		ժամր. թ. 10 իրկն.	
		ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Ք. Բէօյի կամուրջէն	մեկն.	1	45	3	50	5	57	8	15	10	30	11	30
Հայտար Քազա	ժամ.	2	10	4	15	6	22	8	40	10	55	11	55
»	մեկն.	2	28	4	23	6	30	8	57	11	5	12	5
Գըզըլ Թօփրաք	»			4	30	6	37	9	7	11	13	2	13
Ծիներ Եօլու	»	2	37	4	34	6	41	9	11	11	17	12	17
Կեօզ Թէփէ	»			4	39	6	46	9	17	11	22	12	22
Էրէնքէօյ	»	2	47	4	45	6	52	9	23	11	28	12	28
Գօսմանճը	»	2	56	4	2	6	59	9	33	11	35	12	35
Մալթէբէ	»	3		5	3	7	10	9	45	11	45	12	45
Գարթալ	»	3	28	5	14	7	22	9	1	11	56	12	56
Բէհոթք	ժամ.	3	38	5	22	7	30	10	11	12	4	1	4
»	մեկն.	3	40					10	21				
Թուզլա	»	4	3					10	46				
Կէպզէ	»	4	24					10	10				
Տիլ Իսքէլէսի	»							11	37				
Թավշանճիլ	»	4	56					11	17				
Հէրէքէ	»	5	11					12	6				
Խարըմճա	»							12	30				
Թիւմիւն Զիֆթլիկ	»	5	42					12	14				
Տէրինճէ	»	5	51					12	57				
Իզմիտ	ժամ.	6	6					1	13				
»	մեկն.	6	26										
Գէօյիւք Տէրպէնտ	»	7											
Սարանճա	»	7	25										
Առաբազար	»	7	47										
Կէվզէ	»	8	31										
Ագհիսար	»	8	52										
Մէքէճէ	»	9	22										
Լէֆքէ	»	9	47										
Վէզիր Խան	»	10	22										
Գէլէճիք	ժամ.	11	6										
»	մեկն.	11	16										
Խարաքէօյ	»	12	28										
Գօզլիւք	»	1	9										
Խէօնիւ	»	1	56										
Զուղուր Հիսար	»	2	26										
Նահս Շէհիր	ամն.	3	4										

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ		Թիւ կառափարերու									
		ժամր. թ. 1 առտ.		ժամր. թ. 3 առտ.		Խոն. թ. 21 առտ		ժամր. թ. 5 իրկն		ժամր. թ. 7 իրկն.		Խոն. թ. 23 առտ.	
		ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Էսկի Շէհիրէն	մեկն.											11	45
Զուղուր Հիսար	»											12	22
Խէօնիւ	»											12	56
Գօզէիւք	»											1	29
Ղարաքէօյ	»											2	2
Գիւէճիք	ժամ.											2	52
»	մեկն.											3	2
Վէզիր Խան	»											3	35
Լէֆքէ	»											4	9
Մէքէճէ	»											4	39
Սգ Հիսար	»											5	4
Կեվզէ	»											5	27
Առաս Բազար	»											6	16
Ասպանճա	»											6	32
Պիւեիւք Տէրպէնտ	»											6	58
Իզմիտ	ժամ.											7	30
»	մեկն.					1	22					7	50
Տէրինճէ	»					1	48					8	5
Թիւմիւն Զիֆթլիք	»					1	59					8	14
Խարըմճա	»					2	13						
Հէրէքէ	»					2	42					8	49
Թավշանճիլ	»					2	55					8	59
Տիլ Իսքէլէսի	»					3	6						
Կեվզէ	»					3	38					9	32
Թուզլա	»					4	2					9	56
Բէհոթք	ժամ.					4	25					10	20
»	մեկն.	1	44	3	14	4	35	6	47	9		10	28
Գարթալ	»	1	58	3	24	4	49	6	57	9	10	10	43
Մալթէբէ	»	2	9	3	36	5	6	7	9	9	21	11	2
Գօսմանճը	»	2	19	3	46	5	20	7	19	9	32	11	15
Էրէնքէօյ	»	2	28	3	57	5	32	7	29	9	41	11	30
Կեօզ Թէփէ	»	2	32	4	1	5	36	7	33	9	45	—	
Ծէներ Գաղէ Եօլու	»	2	38	4	6	5	42	7	38	9	50	11	41
Ֆըզըլ Թօփրաղ	»	2	42	4	10	5	46	7	47	9	54		
Հայտար Փաշա	ժամ.	2	48	4	16	5	54	7	48	10		11	50
»	մեկն.	2	55	4	23	6	5	7	55	10	8	12	5
Գամու	ժամ	3	20	4	48	6	30	8	20	10	33	12	30

ՎԱՃԱՌԱՍՏՈՒՆ

ՀԻՐՈՒՄԱ ՄԱՐԿՈՒՄԱՆ

Կը փութամ ծանուցանել ազգայ յաճախորդներուս թէ Գալիմոքճեան-Պալի «Երկ-Քուզ» (օսկեջրեայ) եղեամս կամ հանրածանօթ գանատաուեան վերջի նպատակ ցոցած եւ անոր փոխարէն ուրիշ մը բացած եմ Ճերմակ Գանգիճա ածուան ներքեւ, Ս. Աստուածածին Հոսմամ, եկէք ինծի վստահ իջնէք։

Այս ապրիլ ներսպ սկսի բնութիւն ամէն եմ բազմազանեան ծաղիկներ ամէն տեսակ պատառանդու (խառնուած) քանի, լրջի եւ մեռաղիք։ այս վեց ծիներէն, ի մէջ այլոց, ապրեցի լիմոն, ռահեհան սիւրա, սոխուս, մուտարկ, ուռ ճիւր, փոլոնիզ, տամեան բեհիպահեն, բանջ եւ, էլլուս, երեսի ցր ծիրեն եւ այլն։

Նոյնպէս զանազան ապտակներ (պտամա) ապրի եւ կէս սուպի համար տեսակ ապետակ տես չալիր, եւ ուժեղ համար ալ ճերմակ էզուս։

Բէկ խոպանով ամէն ճաշակի գործ ընդ նէյրս հաց ապրուած է։ Ապրանքները նիշատակով տեսակներու Ջուխաղանոս թիւն, Գեղեցկութիւն, Դիմակներու եւ գնորդ Զարմուհուներ, ինչպէս պիտի հկմա, ասկէ նայե ալ վճառատես տեղեկութիւն չտրի ձեան։

ՄԱՐՏԻԿ ԳՈՒՅՄՈՒՇԵԱՆ

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ ԼԱՒԱԳՈՅՆՆԵՐՆ ԵՆ

միակ կեդրոնատեր, Ժ. ՆԱՔՏԻԼԻՆԵԼԻՔ

ՎԱՃԱՌԱՏԵՂԻՔ Ի ԴԱԻԱՌԱ ԵՒ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Քնչ՝ Մեծ փողոց, Կալաթա-Սարայի Լիսէին դիմաց։

Կալբա՝ 1. Սինկէր խան, Թիւնէլի եւ տին. 2. Ղարաքէօյի մօտ, Թիւ 120, Շիշլիի Թրամվայներու կայարանին դիմաց։

Սինաղլ՝ Սիրքէճի, Հօճա-Բաչա, Պապը Ալի Ճատէսի, Թիւ 11։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ «ԶՍՄԼԸՃԱ»

Ի-ոկէ-փոր, Տէմանդրաքիւ փողոց 9.

Սոյն լուսանկարչատան մէջ ամենայն խնամքով կը պատրաստուին մեծադիր կենդանագիրներ (agrandissement), Բլոմ-ինօթիւդ եւ մանաւանդ խիտ ճարտարութեամբ ԳՈՒՆԱՒՈՐ կենդանագիրներ, զոր իրաւունք ունի ձրի ստանալու ամէն յաճախորդ որ 1½ տուզինա պատկեր կ'առնէ։

Գործատան կատարելութեան համոզուելու համար բաւ է անգամ մը օրինակները աչքէ անցընել։

ՈՐՈՇ ԳԻՆԵՐ

Մինեան	12	20	դրշ.	6	10 դրշ.
Քառորդ վիզիթ	»	30	»	»	20 »
Քապինէ	»	60	»	»	40 »
Բիւօնիւատ	»	80	»	»	50 »
Գուտուտա	»	90	»	»	60 »
Պալն	»	140	»	»	90 »

Թղթակներու համար մարդ գլուխ 5 դր. յանելուծ։

☞ Տպարանի քով է ամէն օր միշտ գիշերուան ժամ 3, ինչպէս նաեւ Հիւրա կի եւ ցօղ օրերը.

ՏՈՔԹՈՐ ԹԻՐԵԱՔԵԱՆ

Կը ԲՆԱԿԻ

Բեռա, Շիշլի Փողոց Թիւ 36

(Դաճճի Դեղատունին մօտ)

ԵՐԵՇԱՒԱԲԱՐ, ՇԱԲ., ԿԻՐ., ԿԷՍ ՕՐԷՆ ՎԵՐՋԸ

Զորեկ, երեք., Ուրբ. կէս օրէն վերջը Գոլոց ի յու., Կաթո. եւ առաւ.

Գնաբանական ընդունելութիւն ... 1 50

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ, ՈՒԺ, ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՐԻՆ ՏՓԲ. ԼԱԼՈՐԻ. = Վերջին 25 տարուան մէջ տպաք ցուցուած է Թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԵՐՄԱՆՆ կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններ, անդամալուծութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ անկէ յառաջ եկած ամէն դործարանական խանգարում։

Կը բուժէ դժուարամարսութիւնը, ջղային եւ սրտի, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւնները, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները, ընդհանուր հիւծութիւնը։

Ջղային տկարութեան եւ ասոր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդութիւնն անմիջական եւ մնայուն է։ Մելամաղձութեան զգացումներն եւ սխտանիշը կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՓԲ. ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՐԻՆԸ արեան մէջ կը մտցնէ ֆոսֆորը, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ զօրացուցիչն է։ Ուրիշ կորովը կը կենդանացնէ մարդկային ամբողջ դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հուժկու եւ առոյգ առողջութիւն մը։ Սիրաշահամ է, կը զտէ և կը ճոխացնէ արիւնը և նոր սուդութիւն կու տայ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանանց։ Իր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային դրութեան եւ մասնորական կորոցութեանց նշանաւոր յաւելմամբ եւ զօրութեան եւ բարօրութեան ըղգացմամբ մը։ Մարսողութիւնը կը վերանորոգուի։ Սխորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Քունը հանդարտ եւ կաղդուրիչ կ'ըլլայ։ Դէմքը կ'ըստկըսի լինալ, շրթունքը կը գունատուին, աչքերը կը փայլին եւ մազերը այժ կը սանանան։

Ջղուշացէք կեղծերէն։ Տէք. Լալորի ճշմարիտ Ֆոսֆորինը պարունակուած է այն ամէն շիշերուն մէջ որոնք լրիւ անական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն սա բառերով Dr. Lalor's Phosphodyne, London, England, վրան փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնը յառաջ բերած է բազմաթիւ վատանդաւոր եւ ձրաստկար կեղծիքներ։

Մ ևծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը ծախուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով։

Մ. ԷՍՍՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մերանոց, Վոյվոտայի պահականոցին քով, Թիւ 95 եւ 97։

ԱՅԷՐԻ ՍԱՐՍԱՓԱՐԻԼԼԱ

ԱՐԵԱՆ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՄԱՐԻՉ

զօրացուցիչ

եւ ուժեղու կազդուրիչ

Ամէն տեսակ այլասերքներ կ'անհետացնէ, մարմնի վերաբերեակը բուժէ, սպառած ուժս կը վերանորոգէ եւ հիւանդութեան բոլոր տարրերը կը վանէ։ Այնպէս ալ անմարսողութեան, ընդհանուր տկարութեան կամ ապականեալ արիւնէ առաջ եկած ո եւ է տկարութիւն ունին, Այէրի Սալսաբարիլլա գործածելու են։ Հկարին ուժ կուտայ եւ ընդհանուր մարմինը կը զօրացնէ։ Կերակուրները անդամ, քունը կազդուրիչ եւ կեանքը աճեցնելի կ'ընէ

ԱՅԷՐԻ ՍԱԼՍԱՓԱՐԻԼԼԱՆ

Ցեծագոյն վարձատրութեանց արժանացած է աշխարհի մեծ ցուցահանդէսներուն մէջ։

AYER'S SARSAPARILLA

COLUMBIAN EXPOSITION AYER'S SARSAPARILLA

Կը գտնուի դեղագործներու եւ դեղավաճառաց քով։ Ընդհանուր մերանոց Տր. Այէրի դեղերուն՝ Գ. Էմմ. Քարուանայի անգլիական վաճառատունը, 95 եւ 97, Եիւքսէք Գալաթրըմ, Վոյվոտայի պահականոցին մօտ։

ՋԱՐՄԱՆԱԼԻ ԵՒ ԱՅՍ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԻԻԱՆԴՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Նման գաղի մը, որ գիշեր ատեն կը գաղտագէ մեզ, այս հիւանդութիւնը մեր վրայ կը յարձակի ձանկարար։ Սկիզբ քանաւոր, նեղը կուրծքիս մէջ, երբեմն ալ կռնակիս գաւեր կ'իմանանք։ Ջանդրայի ու քնանալու պէտք կը դգանք, իրենց գնդնին համը գէշ է, մանաւանդ առաւօտ։ Ախորժակ չունինք։ Հիւանդը բառամաքսին վրայ ծռնը բեռ մը կը զգայ, երբեմն ալ տեսակ մը սկրութիւն։ Աչուըները մարած են, ձեռքերն ու ոտքերը ցաւագին թաց։ Քիչ մը ժամանակ ետքը հազ մը կը սկսի, նախ չոր բայց քիչ քիչ կանուչ մազաւոր խառն։ Ցետոյ կը սկսի դիւրաբորոք, բարկացող, նեղսիրտ ըլլալ։ Երէ մէկէն ի մէկ առքնելէ, գլուխը կը դառնայ։ Պղտութիւն կ'ունենայ. երբեմն մորթը կը տաքնայ ու կը չորնայ. արիւնը կը քանդրանայ ու կը դանդաղնայ, աչքին հերմկուցը գեղնորակ գոյն մը կ'առնէ. մէզը կը քիչնայ։ Ապա կը սկսի կերածը փոխել, որուն կը յաջորդեն օդոտ բարախիններ. անհաղութիւնը կը սկսրանայ, ինքզինքէն յանձած ու սկսր կը զգայ։ Կ'իմանաք թէ ժողովրդեան մէկ երբորդը այս հիւանդութեան մէկ ձեւէն վարակուած է։ Բժիշկները չեռ անգամ սխալած են անոր բնութեանը վրայ։ Ոմանք լեարդի հիւանդութիւն կարծած են, ոմանք անմարսողութիւն, ոմանք փայծաղի հիւանդութիւն եւայլն. բայց անոնց դեղերը երբէք չեն յաջողած։ Հիմայ գտնուած է «Մայր Սիկելի Բուժիչ Օշարակը», որ այս հիւանդութիւնը կատարելապէս կը բուժէ։

կեղծերէն զգուշանալ.

Կը ծախուի Նիւքսէք Գալաթրըմ, Վոյվոտայի քով Թիւ 95 եւ 97 Թուրքիա

ՏՈՔԹԷՕՐ Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

(ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՓԱՄԻՆ 1852)

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները ձէն ձեռ վայրկեանապէս կը լեցնեն, ցաւալ դէմքեր քաղցած վերադարձնալ։

Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, եւ գիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, գէմքի յարաբերական ընդ տարիքի) ծամողութիւն և ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։

Սէրքէնի կոչուած բերնի հիւանդութիւն, երիկ այցելու թնամբ կատարելագործը կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար ագծանի մը միջոցաւ ատանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ-փողոց Բերա, Եանիի գարեկրատան վրայի յարկը ճիշդ գաղաքեանց դիմաց։

Գատղիւզի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 նոր բացուած Թրիաովլի փողոց ամէն օր։

Ց. Գ. Հաւատարելու համար Եւրոպոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբոյժներու՝ ձմեռնները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդներու գործատեղին։

ԹՈՆԹՈՆ

ԱՂՔԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆՁՆՈՒԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Հիմնուած 1828

Հաստատեալ ի Բարիզ իբ ՀԵդերացիայի, Գանի Փողոց, թիւ 15

Դրամագլուխ	ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Ի ղթակցականին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000

Ի Գ. Գալիս, Ընկերութեան գրասենեակը՝ ՕՍՄ. ՀԱՑՍ. ՊԱՆՐԱՆ։

Ընդհանուր Համան գիմեր ան Մեծին Քաղաքական, մասնաւոր ամօքս ի Պոլսոյ Լալոպիտ Տարաքչեան դրասենեակը, Գէնե-Քոան, առաջին յարկ.

AYER'S HAIR VIGOR

ԱՅԷՐԻ ՀԷՅՐ ՎԻԿՕՐ

ՄԱԶԵՐԸ

ԱՌԱՏՕՐԷՆ Կ'ԱՁԻԷՑՆԷ ԵՒ ԱՆՈՒՇ ԴՈՑՆԸ ԿԸ ՎԵՐԱՀԱՍՏԱՏԷ

Քերուիլը կը բուժէ, գլխուն մարթը կսկուղ, առողջ եւ թեւիէ գերծ կը պահէ։

Տիկին մը կը գրէ. «Ուրիշներու օգտին համար պարտաւոր եմ ըսել թէ վեց տարի առաջ մազերուս մեծ մասը քաղած էր եւ մնացեալ փոքր մասն ալ ճերմկեր էր։ Այէրի հէյր վիկօրը քանի մը ամիս գործածելէ ետքը, մազերս ոչ-ման բուսնիլ իրենց առջի գոյնովը։

ԱՅԷՐԻ ՀԷՅՐ ՎԻԿՕՐԸ

Կը գտնուի դեղագործներու եւ դեղավաճառաց քով։ Ընդհանուր մերանոց Տր. Այէրի դեղերուն՝ Գ. Էմմ. Քարուանայի անգլիական վաճառատունը, 95 եւ 97, Եիւքսէք գալաթրըմ, Վոյվոտայի պահականոցին մօտ։

THE PATRIOTIC

ԲԱԴՐԻՕԴԻՔ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հիմնուած ի Տրպիլի 1824 ին

Դրամագլուխ 1,500,000 անգլ. ոսկի

Ցարեկան եկամուտ աւելի քան 200,000

ԱՌԱՐԿԱՅ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ Վճարները կը վճարուին փութով եւ առատաձեռնութեամբ

Ընդհանուր գործակալ ՊԻՇՐԸ եւ ԷՍՏԻՒԱՐՏ

Գալաթա-Բերա, Գանիէ-Գաբա, Մեսաժրի

Գեր գործակալ ՄԻՀՐԱՆ ՍԱՐԳԵՍԵԱՆ

3, Հանթէ Եասաէնի Մեսաժրի

ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃՃԵԱՆ

Ինգէճ Կան, Գալաթիա